

**ZAKON
O ZAŠTITI OSOBA
S MENTALNIM POREMEĆAJIMA**

Na osnovi članka 23 Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na 25. sjednici održanoj 25. siječnja 2006. godine, usvaja

**ZAKON
O ZAŠTITI OSOBA
S MENTALNIM POREMEĆAJIMA**

PRVI DIO

**Članak 1
(Predmet zakona)**

Ovim zakonom propisuju se osnovna načela, način organiziranja, provođenja zaštite i unapređivanja mentalnog zdravlja, kao i pretpostavke za primjenu mjera i postupanja prema osobama s mentalnim poremećajima.

**Članak 2
(Način ostvarivanja zaštite i unapređivanja zdravlja mentalno oboljelih osoba)**

Zaštita i unapređivanje zdravlja osoba s mentalnim poremećajima ostvaruje se:

- a) omogućavanjem odgovarajuće dijagnostičke obrade, liječenjem i rehabilitacijom;
- b) znanstvenim istraživanjima u oblasti mentalnog zdravlja radi zaštite i unapređivanja mentalnog zdravlja, kao i zaštite mentalnih bolesnika od liječničkih ili znanstvenih ispitivanja bez njihovog pristanka ili suglasnosti njihovih skrbnika;
- c) uključivanjem osoba s mentalnim poremećajima u edukacijske ili druge programe radi promocije mentalnog zdravlja, koji su posebno programirani i provode se u zakonom određenoj ustanovi;
- d) oporavak osoba s mentalnim poremećajima njihovim uključivanjem u obiteljsku, radnu i društvenu sredinu;
- e) edukacijom mentalno-zdravstvenih radnika i zaštitom njihovog zdravlja;
- f) potporom stvaranju i radu udruga osoba s mentalnim poremećajima radi potpunijeg ostvarivanja njihovih interesa i prava;
- g) osiguranjem sredstava obveznog financiranja za mentalno oboljele osobe iz proračuna Brčko distrikta BiH i lokalne zajednice.

Članak 3 (Definicije)

U smislu ovog zakona:

- a) **Osoba s mentalnim poremećajima je osoba koja ostvaruje mentalno-zdravstvenu zaštitu zbog mentalnih poremećaja ili bolesti;**
- b) **Centar za mentalno zdravlje je ustanova u primarnoj zdravstvenoj zaštiti čija je funkcija zaštita i unapređivanje mentalnog zdravlja u Brčko distriktu BiH. Korisnici usluga mentalno-zdravstvene zaštite Centra za mentalno zdravlje su obuhvaćeni primarnim, sekundarnom i tercijarnim preventivnim aktivnostima Centra za mentalno zdravlje;**
- c) **Zaštitna kuća je jedinica socijalno-zdravstvene ustanove u koju se smještaju korisnici mentalno-zdravstvene zaštite, koji se na drugi način ne mogu zbrinuti;**
- d) **Zaštitna radionica je jedinica za rad pod posebnim uvjetima i zapošljava najmanje 51% osoba s mentalnim poremećajem, a mogu je osnovati Vlada Brčko distrikta BiH ili pravna osoba uz subvencije države;**
- e) **Zdravstvene ustanove su zdravstveni centri, Centar za mentalno zdravlje, bolnica, samostalne ambulante i ordinacije, dispanzeri, savjetovališta;**
- f) **Ustanova za mentalno zdravlje je bilo koja služba zdravstvene ustanove čija je primarna funkcija zaštita i unapređivanje mentalnog zdravlja;**
- g) **Socijalna ustanova je ustanova za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje skrbi čije je djelovanje regulirano Zakonom o socijalnoj skrbi, Zakonom o obiteljskim odnosima i Zakonom o dječjoj zaštiti;**
- h) **Dijete je osoba mlađa od 14 godina;**
- i) **Malodobna osoba je osoba starija od 14 godina života koja nije navršila 18 godina;**
- j) **Medicinska zaštita je određen dijagnostički postupak, oblik liječenja, prijam i smještaj u zdravstvenu ustanovu, uključivanje u obrazovne programe koji se provode u zdravstvenoj ustanovi, istraživanje na području zaštite i unapređivanja zdravlja osoba s mentalnim poremećajima;**
- k) **Prijam u zdravstvenu ustanovu je postupak od dolaska ili dovođenja osobe u tu ustanovu radi pregleda ili liječenja do donošenja odluke o njezinom dragovoljnom smještaju ili prisilnom zadržavanju u zdravstvenoj ustanovi;**

- l) Pristanak je slobodno dana suglasnost osobe s mentalnim poremećajima za provođenje određenog liječničkog postupka, koja se zasniva na odgovarajućem poznavanju svrhe, prirode, posljedica, koristi i opasnosti od tog liječničkog postupka i drugih mogućnosti liječenja;**
- m) Dragovoljni smještaj je smještaj osobe s mentalnim poremećajima u zdravstvenoj ustanovi uz njezin pristanak;**
- n) Prisilno zadržavanje je smještaj osobe s težim mentalnim poremećajima u zdravstvenu ustanovu od trenutka donošenja odluke obiteljskog liječnika ili mjerodavnog psihijatra o zadržavanju te osobe bez njezinog pristanka do odluke suda o prisilnom smještaju bez obzira da li se radi o osobi koja je tek došla ili dovedena u zdravstvenu ustanovu ili osobi koja se već nalazi na liječenju u zdravstvenoj ustanovi, a koja je opozvala pristanak za dragovoljni smještaj;**
- o) Prisilni smještaj je smještaj osobe s težim mentalnim poremećajima u zdravstvenoj ustanovi bez njezinog pristanka, a djeteta, malodobne osobe ili osobe lišene poslovne sposobnosti s težim mentalnim poremećajima, bez pristanka njezinog zakonskog zastupnika uz uvjete i po postupku iz poglavlja IV ovog zakona;**
- p) Fizička sila, u smislu ovog zakona, je uporaba sredstava za fizičko ograničavanje kretanja i djelovanja osoba s mentalnim poremećajima (fizičko fiksiranje stezuljom ili izolacija - izdvajanje);**
- r) Zakonski zastupnik malodobnika je roditelj ako nije lišen roditeljskog prava, za malodobnika koji je bez roditelja ili o kojem se roditelji ne brinu - skrbnik, za malodobnog posvojenika - posvojitelj, za punodobnu osobu nad kojom je produženo roditeljsko pravo - roditelj, za punodobnu osobu kojoj je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost – skrbnik;**
- s) Povjerenstvo za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima je povjerenstvo koje nadzire provođenje zaštite i unapređivanje zdravlja osoba s mentalnim poremećajima;**
- t) Doktor medicine je obiteljski liječnik;**
- u) Mentalno-zdravstveni radnici su osobe koje obavljaju djelatnost zaštite, unapređivanja zdravlja i liječenja osoba s mentalnim poremećajima;**
- v) Elektrokonvulzivna terapija podrazumijeva proceduru kojom se primjenom električne struje izazivaju konvulzije. Indikacije za primjenu su: katatone forme shizofrenije, neki oblici shizoafektivnih psihoza, depresije rezistentne na antidepresivnu farmakoterapiju;**
- z) Psihokirurgija je metoda liječenja mentalnih bolesnika operativnim zahvatima na mozgu, koji je organski intaktan;**

ž) Kastracija je operativni zahvat kojim se izaziva sterilnost, primjenjuje se na adekvatne načine kod oba spola.

DRUGI DIO

POGLAVLJE I

Članak 4 (Zaštita i liječenje)

(1) Svaka osoba s mentalnim poremećajima ima pravo na kvalitetnu zaštitu i unapređivanje svoga zdravlja, pod jednakim uvjetima kao i svi drugi građani.

(2) Osoba s mentalnim poremećajima bez obzira na spol, rasu, naciju, vjeru ima pravo na jednake uvjete liječenja kao i svaka druga osoba kojoj se pruža zdravstvena zaštita.

(3) Slobode i prava osobe s mentalnim poremećajima mogu se ograničiti samo zakonom ako je to nužno radi zaštite zdravlja ili sigurnosti te ili drugih osoba.

(4) Dostojanstvo osoba s mentalnim poremećajima mora se štiti i poštivati u svim okolnostima.

(5) Osobe s mentalnim poremećajima imaju pravo na zaštitu od bilo kakvog oblika zlostavljanja i ponižavajućeg postupanja.

(6) Osobe s mentalnim poremećajima ne smiju biti dovedene u neravnopravan položaj zbog svojih mentalnih poremećaja. Posebne mjere koje se poduzimaju da bi se zaštitila prava ili osiguralo unapređivanje zdravlja osoba s mentalnim poremećajima ne smatraju se oblikom nejednakog postupanja.

(7) Osobe s mentalnim poremećajima moraju se također štiti i od nasilja po osnovi spola, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja u smislu odredaba Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH.

(8) Liječenje osoba s mentalnim poremećajima organizirat će se tako da se u najmanjoj mogućoj mjeri ograničava njihova sloboda i prava te prouzrokuju fizičke i psihičke neugodnosti, vrijeđa njihova osobnost i ljudsko dostojanstvo.

Članak 5 (Plan liječenja)

(1) Liječenje i briga o svakom pacijentu će se zasnivati na pojedinačno napravljenom planu, koji će biti, ukoliko je to moguće, dogovoren s pacijentom, redovito provjeravan i revidiran ako je to potrebno.

(2) Psihijatri i drugi mentalno-zdravstveni radnici dužni su dati prednost dragovoljnom prihvaćanju suradnje u liječenju i uvažavanju želja i potreba osoba s mentalnim poremećajima nad prisilnim mjerama.

Članak 6 (Pristanak na pregled i liječnički postupak)

(1) Osoba s mentalnim poremećajima koja može razumjeti prirodu, posljedice i opasnost predloženog liječničkog postupka i koja na osnovi toga može donijeti odluku i izraziti svoju volju, može se pregledati ili podvrgnuti liječničkom postupku samo uz njezin pismeni pristanak i potpisivanje ugovora o liječenju.

(2) Sposobnost osobe da daje pristanak utvrđuje doktor medicine ili psihijatar u vrijeme kada ta osoba donosi odluku i u tu svrhu izdaje pismenu potvrdu. Ova se potvrda prilaže u liječničku dokumentaciju. Osoba iz stavka 1 ovog članka može zahtijevati da u postupku davanja pristanka bude nazočna osoba od njezinog povjerenja.

(3) Dijete ili malodobna osoba s mentalnim poremećajima koja nije sposobna dati pristanak može se podvrgnuti pregledu ili drugom liječničkom postupku samo uz pristanak njegovog zakonskog zastupnika. Mišljenje malodobnika se pri tome treba uzimati u obzir sukladno njegovoj dobi i stupnju zrelosti.

(4) Punodobna osoba s mentalnim poremećajima koja nije sposobna dati pristanak može se podvrgnuti pregledu ili drugom liječničkom postupku

samo uz pristanak njezinog skrbnika, a ako ga nema onda uz suglasnost Povjerenstva za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima, ukoliko se ne radi o žurnom slučaju.

(5) Kada pristanak daju osobe iz stavaka 3 i 4 ovog članka, psihijatar im je dužan pod istim uvjetima dati obavijesti koje je dužan dati osobi s mentalnim poremećajima kada ona daje pristanak.

(6) Pristanak osobe iz stavaka 1, 3 i 4 ovog članka može se povući u bilo kojem trenutku. Osobi koja povlači pristanak moraju se objasniti posljedice prestanka primjenjivanja određenog liječničkog postupka. Opoziv pristanka osobe iz stavaka 1, 3 i 4 ovog članka se daje u pismenoj formi.

(7) Odricanje osoba s mentalnim poremećajima od prava na davanje pristanka ne proizvodi pravne učinke.

Članak 7

(Pregled i liječnički postupak bez pristanka)

(1) Traženje pristanka iz članka 6 stavci 1, 3 i 4 nije obvezno ako bi zbog njegovog pribavljanja bio neposredno ugrožen život osobe s mentalnim poremećajima ili bi prijetila ozbiljna i neposredna opasnost od težeg narušavanja njezinog zdravlja. Liječnički postupak može se primjenjivati bez pristanka samo dok traje navedena opasnost.

(2) Voditelj službe u zdravstvenoj ustanovi ili ovlašteni psihijatar zdravstvene ustanove odlučuje o nužnosti i žurnosti određenog liječničkog postupka. O tom postupku obavješćuje zakonskog zastupnika osobe s mentalnim poremećajima ako ga ona ima.

(3) Osoba s mentalnim poremećajima koja je prisilno smještena u zdravstvenu ustanovu može se i bez njezinog pristanka podvrgnuti pregledu ili drugom liječničkom postupku koji služi liječenju mentalnih poremećaja zbog kojih je prisilno smještena u zdravstvenu ustanovu samo ako bi bez provođenja tog postupka nastupilo teško oštećenje zdravlja te osobe.

(4) Ako se liječnički postupak provodi bez pristanka osobe s mentalnim poremećajima sukladno članku 6 stavicama 3 i 4 i stavicama 2 i 3 ovog članka potrebno je u mjeri, u kojoj je to moguće, objasniti toj osobi moguće postupke njezinog liječenja i uključiti tu osobu u planiranje njezinog liječenja.

(5) O svakom prisilnom smještaju punodobnih osoba s mentalnim poremećajima bez njihovog pristanka, odnosno djece i malodobnih osoba s

mentalnim poremećajima i osoba lišenih poslovne sposobnosti bez pristanka njihovih zakonskih zastupnika odlučuje sud.

(6) Postupci po odredbama ovog zakona su žurni.

(7) Zdravstvena ustanova mora obavijestiti Povjerenstvo za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima o svakom slučaju ograničavanja sloboda iz stavka 1 ovog članka.

POGLAVLJE II

Članak 8

(Prava osoba s mentalnim poremećajima u postupku liječenja)

(1) Svaka osoba s mentalnim poremećajima dragovoljno ili prisilno smještena u zdravstvenu ustanovu ili uključena u postupak liječenja ima pravo:

- a) da joj se odredi individualno prilagođeni oblik liječenja u ovisnosti od njezinog mentalno-zdravstvenog stanja, kvalitete socijalne potpore i mogućnosti ustanove;**
- b) kad god je moguće dati prednost izvanbolničkom obliku liječenja - centri za mentalno zdravlje i dnevne bolnice uz uključivanje i razvijanje mreže socijalne potpore u obitelji i lokalnoj zajednici;**
- c) biti upoznata u vrijeme prijama i uključivanja u liječenje, a kasnije na svoj izričit zahtjev s njezinim pravima i dužnostima, te poučena o tome kako može svoja prava ostvariti;**
- d) biti upoznata s razlozima i ciljevima njezinog smještaja te sa svrhom, prirodom, posljedicama, korisnosti i opasnostima provođenja predloženog oblika liječenja i korisnosti i opasnostima provođenja drugih mogućnosti liječenja kao i posljedicama neliječenja;**
- e) radno sudjelovati u planiranju i provođenju svojeg liječenja, oporavka i resocijalizacije;**
- f) obrazovati se prema odgovarajućem općem nastavnom planu i programu ili posebnom nastavnom planu i programu za osobe zaostale u razvoju i posebnom nastavnom planu i programu za osobe s mentalnim poremećajima i poremećajima psihičkog razvoja;**
- g) na novčanu naknadu za rad u radno-terapijskim poslovima od kojih ustanova u kojoj se nalaze na liječenju ostvaruje prihod;**
- h) podnositi pritužbe direktno voditeljima zdravstvene ustanove ili voditelju službe u pogledu oblika liječenja, dijagnosticiranja, otpusta iz ustanove i povrede njezinih prava i sloboda;**

- i) postavljati zahtjeve i izjavljivati bez nadzora i ograničenja prigovore, žalbe i druge pravne lijekove ovlaštenim sudovima odnosno organima uprave;**
- j) savjetovati se s liječnikom po svom izboru;**
- k) družiti se s drugim osobama smještenim u zdravstvenoj ustanovi i primati posjete;**
- l) o svom trošku slati i primati bez nadzora poštu i časopise, a uz nadzor telefonirati i primati pakete;**
- m) posjedovati predmete za osobnu uporabu, osim predmeta kojima može ugroziti svoj život ili zdravlje, ili život i zdravlje drugih osoba;**
- n) sudjelovati po svom izboru u vjerskim aktivnostima u okviru mogućnosti zdravstvene ustanove.**

(2) Podatci o uporabi prava iz stavka 1 točke a i b ovog članka unose se u liječničku dokumentaciju osobe s mentalnim poremećajima.

(3) Prava iz stavka 1 točke a, b, c, e, f i g ovog članka mogu u ime osobe s mentalnim poremećajima ostvariti članovi obitelji ili druge osobe koje djeluju u njezinom interesu.

Članak 9 (Mjesto liječenja)

(1) Kada je liječenje osobe s mentalnim poremećajima nužno u zdravstvenoj ustanovi, ono će se omogućiti i provesti u odgovarajućoj ustanovi koja se nalazi u mjestu njezinog prebivališta, ako nema prebivališta onda u mjestu njezinog boravišta, a ako nema boravišta onda u mjestu gdje je osoba zatečena, a ako u tom mjestu nema zdravstvene ustanove u zdravstvenoj ustanovi koja je najbliža mjestu njenog prebivališta, boravišta ili mjesta gdje je osoba zatečena.

(2) Smještaj i liječenje osobe s mentalnim poremećajima obavlja se samo u psihijatrijskim ustanovama koje odredi Odjel za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH.

(3) Uz pismeni pristanak osobe s mentalnim poremećajima, odnosno zakonskog zastupnika osobe lišene poslovne sposobnosti, djeteta ili malodobne osobe s mentalnim poremećajima danim sukladno članku 6 stavci 1, 3 i 4 ovog zakona ili na pismeni zahtjev osoba ovlaštenih da daju pristanak, liječenje se može provesti u zdravstvenoj ustanovi koja ne odgovara uvjetima iz stavka 1 ovog članka.

(4) Psihijatrijsko liječenje djece i malodobnih osoba provodi se u dijelu službe zdravstvene ustanove namijenjene liječenju djece i omladine koji su odvojeni od dijela za punodobne bolesnike.

(5) Nedovoljno mentalno razvijena osoba koja ne raspolaže psihičkim mogućnostima za uključivanje u liječenje u zdravstvenoj ustanovi kao i svaka druga osoba s mentalnim poremećajima, liječit će se u ustanovi koja je prilagođena posebnim potrebama tih osoba.

Članak 10 (Zdravstvena ustanova)

(1) Psihijatrijsko liječenje djece s poremećajima u ponašanju, mentalno oštećene ili bolesne djece, te mentalno oštećene ili bolesne osobe, organizira i provodi zdravstvena ustanova.

(2) Prisilni smještaj osoba iz stavka 1 ovog članka provodi se po odredbama ovoga zakona.

Članak 11 (Elektrokonvulzivno liječenje)

(1) Elektrokonvulzivno liječenje može se primijeniti samo pod sljedećim pretpostavkama, koje su postavljene kumulativno:

a) na osnovi pismenog pristanka osobe s mentalnim poremećajima ili ako ga ona nije sposobna dati, na osnovi pismenog pristanka osobe iz članka 6 stavci 3 i 4 ovog zakona;

b) uz pozitivno mišljenje drugog psihijatra o potrebi i posljedicama primjene takvog liječničkog postupka;

c) ako su prethodno iscrpljene sve ostale metode liječenja;

d) ako je primjena navedenih metoda nužna za liječenje osobe s mentalnim poremećajima;

e) ako se ne očekuje da bi primjena navedenih metoda mogla imati negativne popratne posljedice.

(2) Prema osobi s mentalnim poremećajima koja je prisilno zadržana ili prisilno smještena u zdravstvenoj ustanovi može se primijeniti elektrokonvulzivno liječenje i bez pristanka te osobe ili osoba navedenih u članku 6 stavci 3 i 4 ovog zakona samo uz odobrenje Povjerenstva za zaštitu

osoba s mentalnim poremećajima i uz poštivanje ostalih pretpostavki navedenih u stavku 1 ovog članka.

(3) Primjena liječenja iz stavaka 1 i 2 ovog članka mora se uvijek upisati u liječničku dokumentaciju zajedno s pismenim pristankom navedenih osoba i mišljenjem drugog liječnika.

(4) Primjena psihokirurgije i kastracije nije dopuštena.

Članak 12 **(Biomedicinska istraživanja)**

(1) Biomedicinska istraživanja nad osobama s mentalnim poremećajima mogu se poduzeti samo u svrhu proučavanja i liječenja mentalnih poremećaja, vodeći se preporukama Helsinške deklaracije:

- a) ako nema druge odgovarajuće mogućnosti osim istraživanja nad ljudima;
- b) ako opasnost od istraživanja za osobu s mentalnim poremećajima nije nesrazmjerna koristi od istraživanja;
- c) ako je istraživački projekt odobrio Odjel za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH, nakon neovisnog preispitivanja znanstvenog značaja, važnosti cilja i etičnosti samog istraživanja;
- d) ako su osobe koje sudjeluju u istraživanju obaviještene o svojim pravima i pravnoj zaštiti koju uživaju;
- e) ako su osobe koje sudjeluju u istraživanju dale svoj pismeni pristanak koji mogu povući u svakom trenutku.

(2) Biomedicinska istraživanja nad osobom s mentalnim poremećajima koja nije u stanju dati svoj pristanak može se poduzeti samo ukoliko su uz pretpostavke iz stavka 1 točke a, b, c i d ovog članka ispunjene još i ove dodatne pretpostavke:

- a) ako se očekuje da će rezultati istraživanja biti od stvarne i direktne koristi za zdravlje te osobe;
- b) ako istraživanje nad osobama koje su u stanju dati pristanak ne bi dalo jednako dobre rezultate;
- c) ako su osobe navedene u članku 6 stavci 3 i 4 ovog zakona dale svoj pismeni pristanak;
- d) ako se osoba nad kojom se istraživanje provodi nije izričito protivila tom ili takvom istraživanju.

(3) Biomedicinska istraživanja nad djecom i malodobnim osobama mogu se poduzeti pod pretpostavkama iz stavka 2 ovog članka samo uz

odobrenje Povjerenstva za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima i etičkog povjerenstva za mentalno zdravlje.

(4) Biomedicinska istraživanja nad osobama koje su na izdržavanju mjere sigurnosti čuvanja i liječenja se isključuju.

Članak 13 (Rad mentalno-zdravstvenih radnika)

(1) Mentalno-zdravstveni radnici su dužni čuvati kao profesionalnu tajnu sve što saznaju ili primijete tijekom obavljanja svojih djelatnosti.

(2) Mentalno-zdravstveni radnici mogu otkriti ono što su saznali ili primijetili u pogledu mentalno oboljelih osoba tijekom obavljanja svoje djelatnosti, samo uz pristanak tih osoba ili njihovog zakonskog zastupnika.

(3) Mentalno-zdravstveni radnici mogu i bez pristanka osobe s mentalnim poremećajima otkriti ono što su saznali tijekom liječenja i zaštite te osobe:

- a) drugom psihijatru ili doktoru medicine ako je to nužno za pružanje liječničke pomoći toj osobi;**
- b) službenim osobama u organima skrbništva i drugim organima uprave kada je to nužno da bi one mogle postupati u vezi s osobom s mentalnim poremećajima na osnovi i u okviru svojih ovlasti, i to samo onda kada osobe s mentalnim poremećajima nisu sposobne dati svoj pristanak;**
- c) ako je to nužno učiniti u općem interesu ili interesu druge osobe koja je važnija od interesa čuvanja tajne.**

(4) Otkrit će se samo oni podatci koji su nužni za ostvarivanje svrha navedenih u stavku 3 ovog članka i ti podatci ne smiju se rabiti u druge svrhe osim onih za koje su dani.

(5) Općim interesom ili interesom koji je važniji od interesa čuvanja tajne u smislu stavka 3 ovog članka smatra se:

- a) otkrivanje spoznaje da osoba s mentalnim poremećajima priprema počinjenje kaznenog djela za koje je zakonom propisana kazna zatvora;**
- b) otkrivanje ili suđenje za najteža kaznena djela ako bi ono bilo znatno usporeno ili onemogućeno bez otkrivanja inače zaštićenih podataka;**
- c) sprečavanje izlaganja druge osobe neposrednoj i ozbiljnoj opasnosti za njen život ili zdravlje;**

d) sprečavanje izlaganja osobe s mentalnim poremećajem neposrednoj i ozbiljnoj opasnosti za njen život ili zdravlje od strane druge osobe.

(6) Službene osobe iz stavka 3 točka b ovog članka dužne su čuvati kao službenu tajnu, sve što se odnosi na osobu s mentalnim poremećajima.

(7) Klinički i drugi materijali koji se rabe u predavanjima ili znanstvenim časopisima moraju prikriti identitet osoba s mentalnim poremećajima o kojima govore.

Članak 14 (Liječnička dokumentacija)

(1) Liječnička dokumentacija o liječenju osoba s mentalnim poremećajima dostupna je isključivo sudu za potrebe postupka koji je u tijeku.

(2) Liječnička dokumentacija sadržava samo one podatke koji su nužni za ostvarenje svrhe zbog koje se zahtijeva njeno dostavljanje.

(3) Izjave osoba s mentalnim poremećajima sadržane u liječničkoj dokumentaciji koje se odnose na počinjenje nekog kaznenog djela ne mogu se rabiti kao dokaz u sudskom postupku.

(4) Podatci iz liječničke dokumentacije koji su potrebni za ostvarenje zdravstvene, socijalne, obiteljske, pravne ili mirovinske zaštite mogu se dati za službene svrhe na zahtjev organa ovlaštenih za tu zaštitu samo uz suglasnost osoba s mentalnim poremećajima, a ako one nisu sposobne dati suglasnost onda samo ukoliko se osnovano vjeruje da se osoba s mentalnim poremećajima ne bi protivila davanju navedenih podataka.

(5) Svaki liječnički postupak mora se upisati u liječničku dokumentaciju s naznakom je li bio poduzet s ili bez pristanka osobe.

Članak 15 **(Odobrenje psihijatra)**

(1) Psihijatar može odobriti razgovor osobe s mentalnim poremećajima smještene u zdravstvenu ustanovu s ovlaštenim osobama Policije, sudcem i stručnim osobama organa skrbništva samo ako to dopušta zdravstveno stanje osobe s mentalnim poremećajima.

(2) Psihijatar ne će odobriti razgovor koji zahtijeva osoba iz stavka 1 ovog članka s osobom koja nije sposobna razumjeti stanje u kojem se nalazi, niti posljedice takvog razgovora.

(3) Odluku iz stavaka 1 i 2 ovog članka psihijatar je obvezan unijeti u liječničku dokumentaciju.

POGLAVLJE III

Članak 16 **(Dragovoljni smještaj)**

(1) Osoba s mentalnim poremećajima koja je sposobna razumjeti svrhu i posljedice smještaja u zdravstvenu ustanovu i koja je na osnovi toga sposobna donijeti odluku može se uz njezin pismeni pristanak, odnosno zahtjev, a na osnovi upute o potrebi smještaja, smjestiti u zdravstvenu ustanovu.

(2) Voditelj službe, odnosno dežurni psihijatar u zdravstvenoj ustanovi u koju se smješta osoba iz stavka 1 ovog članka samostalnim ili neovisnim pregledom utvrdit će da li se radi o osobi s mentalnim poremećajima kod koje se odgovarajući terapijski uspjesi ne mogu postići liječenjem izvan takve ustanove.

POGLAVLJE IV

Članak 17 **(Prisilno zadržavanje i prisilni smještaj)**

(1) Osoba s mentalnim poremećajima koja uslijed svoje mentalne smetnje ozbiljno i direktno ugrožava vlastiti život ili zdravlje ili sigurnost, odnosno život ili zdravlje ili sigurnost drugih osoba, i ima apsolutnu potrebu

za hospitalizacijom, može se smjestiti u zdravstvenu ustanovu bez pristanka, po postupku za prisilno zadržavanje i prisilni smještaj propisanom ovim zakonom.

(2) Dijete, malodobna osoba ili osoba lišena poslovne sposobnosti može se iz razloga navedenih u stavku 1 ovog članka smjestiti u zdravstvenu ustanovu i bez pristanka njezinog zakonskog zastupnika po postupku za prisilno zadržavanje i prisilni smještaj.

Članak 18

(Prijam u zdravstvenu ustanovu)

(1) Osoba iz članka 17 ovog zakona primit će se u službu zdravstvene ustanove ovlaštenu prema članku 9 stavak 1 ovog zakona na osnovi upute doktora medicine koji nije zaposlen u toj službi i koji je tu osobu osobno pregledao i napisao propisanu ispravu o tom pregledu.

(2) Formular isprave s odgovarajućim sadržajem iz stavka 1 ovog članka propisuje voditelj Odjela za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH. U ispravi moraju biti navedeni i obrazloženi razlozi zbog kojih se prisilno zadržavanje smatra nužnim.

Članak 19

(Dovođenje u zdravstvenu ustanovu)

Osobu s mentalnim poremećajima za koju se osnovano sumnja da može neposredno ugroziti vlastiti život ili zdravlje, odnosno život i zdravlje drugih u posebno žurnim slučajevima dužne su ovlaštene službene osobe Policije dovesti u zdravstvenu ustanovu.

Članak 20

(Zadržavanje dovedene osobe)

(1) Psihijatar u zdravstvenoj ustanovi koji primi osobu na osnovi članka 17 ovog zakona dužan ju je odmah pregledati kako bi utvrdio postoje li razlozi za prisilno zadržavanje.

(2) Kada psihijatar ocjeni da ne postoje razlozi za prisilno zadržavanje, osoba ne će biti zadržana i liječnik će upisati svoju odluku o tome s obrazloženjem u liječničku dokumentaciju.

(3) Kada psihijatar utvrdi postojanje razloga za prisilno zadržavanje, dužan je donijeti odluku o prisilnom zadržavanju koja se s obrazloženjem upisuje u liječničku dokumentaciju.

(4) Psihijatar će tu odluku priopćiti prisilno zadržanoj osobi na primjeren način i upoznati je s razlozima i ciljevima njezinog prisilnog zadržavanja te s njezinim pravima i dužnostima po ovom zakonu.

Članak 21 **(Obavješćavanje suda)**

(1) Zdravstvena ustanova koja je prisilno zadržala osobu s mentalnim poremećajima iz članka 17 ovog zakona, dužna je o tome odmah, a najkasnije u roku 24 sata od donošenja odluke o prisilnom zadržavanju, neposredno ili preko elektronskih sredstava komuniciranja dostaviti ovlaštenom sudu na području na kome se nalazi zdravstvena ustanova, obavijest o prisilnom zadržavanju zajedno s liječničkom dokumentacijom o pregledu osobe s mentalnim poremećajima s obrazloženjem razloga za prisilno zadržavanje.

(2) Zdravstvena ustanova dužna je obavijest o prisilnom zadržavanju dostaviti u roku iz stavka 1 ovog članka izdavaču upute, zakonskom zastupniku prisilno zadržane osobe i Povjerenstvu za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima.

(3) Formular s odgovarajućim sadržajem obavijesti o prisilnom zadržavanju propisuje voditelj Odjela za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta.

Članak 22 **(Prisilno zadržavanje dragovoljno smještene osobe)**

(1) Postupak propisan člankom 20 stavci 3 i 4 ovog zakona primjenjuje se i na osobu s mentalnim poremećajima koja se prisilno zadržava u slučaju kada je već smještena na liječenje u zdravstvenu ustanovu uz njezin pristanak, u slučaju da pristanak opozove, a pod uvjetom da su u međuvremenu nastupili uvjeti koji odgovaraju uvjetima za prisilni smještaj, te na osobu kod koje su ispunjeni uvjeti za prisilni smještaj, koja se na drugi način našla u zdravstvenoj ustanovi.

(2) Rok od 24 sata za dostavu obavijesti o prisilnom zadržavanju u slučaju iz stavka 1 ovog članka, počinje teći od opoziva pristanka smještene osobe.

Članak 23 **(Postupanje suda)**

(1) U postupku prisilnog smještaja osoba s mentalnim poremećajima u zdravstvenu ustanovu odlučuje ovlašteni sud u izvanparničnom postupku.

(2) U postupku za prisilni smještaj javnost je isključena, ukoliko sud ne odluči drugačije.

(3) Isključenje javnosti ne odnosi se na zakonskog zastupnika i odvjetnika osobe s mentalnim poremećajima.

(4) Dopustit će se da raspravi budu nazočne pojedine službene osobe koje se bave liječenjem i zaštitom osoba s mentalnim poremećajima i znanstveni radnici, a ukoliko se osoba s mentalnim poremećajima tome ne protivi, odnosno ako se ona nije sposobna protiviti ako se tome ne protive njezin zakonski zastupnik ili odvjetnik, može to dopustiti i njezinom bračnom drugu i bliskim srodnicima.

(5) Osobe koje su nazočne raspravi upozorit će se da su dužne kao tajnu čuvati sve ono što su na raspravi saznale te na posljedice otkrivanja tajne.

(6) Kada ovlašteni sud primi obavijest o prisilnom zadržavanju ili na koji drugi način sazna za prisilno zadržavanje, donijet će rješenje o pokretanju postupka po službenoj dužnosti i postaviti osobi opunomoćenika iz reda odvjetnika radi zaštite njezinih prava ako to ona već nije učinila, odnosno ako zaštita njezinih prava u postupku nije osigurana na drugi način.

(7) Sud je dužan ispitati sve okolnosti koje su od značaja za donošenje rješenja i saslušati sve osobe koje imaju saznanje o bitnim činjenicama.

(8) Ukoliko je to moguće i ako to ne će štetno utjecati na zdravlje mentalno bolesne osobe, sud će saslušati i tu osobu.

(9) Prije donošenja odluke o prisilnom smještaju ili o otpustu osobe s mentalnim poremećajima, sud je dužan pribaviti pismeno mišljenje jednog od psihijataru s liste stalnih sudskih vještaka koji nije zaposlen u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se nalazi prisilno zadržana osoba, o tome da li je prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi nužan.

(10) Kada odlučuje o prisilnom smještaju djeteta ili malodobne osobe sud je dužan stručno mišljenje pribaviti od psihijatra specijaliziranog za liječenje djece i malodobnika, odnosno od psihijatra koji ima iskustvo (dulje od 3 godine) u radu s djecom.

(11) Psihijatar iz stavka 9 ovog članka daje sudu pismeno mišljenje o potrebi prisilnog smještaja nakon što osobno obavi pregled osobe s mentalnim poremećajima.

(12) Po završenom postupku sud je dužan odmah, a najkasnije u roku tri dana, donijeti rješenje kojim će odlučiti da li se osoba zadržana u zdravstvenoj ustanovi može i dalje zadržavati ili će se pustiti iz zdravstvene ustanove.

(13) O svojoj odluci sud obavješćuje organ skrbništva.

Članak 24

(Prisilni smještaj po odluci suda)

(1) Ako sud odluči da se zadržana osoba smjesti u zdravstvenu ustanovu odredit će i vrijeme trajanja prisilnog smještaja koje ne može biti dulje od šest mjeseci.

(2) Zdravstvena ustanova je dužna sudu, po potrebi, dostavljati izvješća o promjenama u zdravstvenom stanju zadržane osobe.

Članak 25

(Produženje prisilnog smještaja)

Ako zdravstvena ustanova utvrdi da prisilno smještena osoba treba ostati smještena i nakon isteka trajanja prisilnog smještaja određenog u rješenju suda, dužna je 7 dana prije isteka tog vremena predložiti sudu donošenje rješenja o produženju prisilnog smještaja koji ne može biti dulji od šest mjeseci.

Članak 26

(Rješenje o produženom prisilnom smještaju)

(1) Rješenje o produženom prisilnom smještaju sud donosi po istom postupku po kojem donosi i prvo rješenje o prisilnom smještaju.

(2) Sud je dužan rješenje o produženom prisilnom smještaju donijeti najkasnije do isteka prethodno određenog trajanja prisilnog smještaja.

Članak 27

(Dostavljanje rješenja)

Rješenje se dostavlja prisilno smještenoj osobi, njezinom zakonskom zastupniku, bliskom srodniku s kojim živi u zajedničkom kućanstvu,

opunomoćeniku, ovlaštenom organu skrbništva i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je osoba s mentalnim poremećajima prisilno smještena.

Članak 28 (Pravo žalbe na rješenje)

(1) Protiv rješenja o prisilnom smještaju u zdravstvenoj ustanovi i puštanja iz zdravstvene ustanove žalbu mogu izjaviti zdravstvena ustanova koja je zadržala osobu s mentalnim poremećajima, zadržana osoba, njezin skrbnik i organ skrbništva, i to u roku od osam dana od dana prijama rješenja.

(2) Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, ako sud iz opravdanih razloga drukčije ne odredi.

(3) Prvostupanjski sud će žalbu sa spisima bez odlaganja dostaviti drugostupanjskom sudu, koji je dužan donijeti odluku u roku od tri dana od dana prijama žalbe.

POGLAVLJE V

Članak 29 (Otpust)

(1) Postupak otpusta iz jedne službe zdravstvene ustanove dragovoljno smještene osobe s mentalnim poremećajima istovjetan je postupku otpusta iz druge službe zdravstvene ustanove izuzev u slučaju ako su nastupili uvjeti koji odgovaraju uvjetima iz članka 17 ovog zakona. Tada će se osoba prisilno zadržati sukladno članku 22 ovog zakona.

(2) U postupku otpusta iz zdravstvene ustanove iz stavka 1 ovog članka osoba s mentalnim poremećajem će se upoznati s mogućnošću izvanbolničkog tretmana u Centru za mentalno zdravlje.

(3) Prisilno smještena osoba otpustit će se iz zdravstvene ustanove odmah nakon isteka vremena prisilnog smještaja određenog u rješenju suda o prisilnom smještaju.

(4) Sud može i prije isteka vremena određenog za zadržavanje osobe u zdravstvenoj ustanovi, po službenoj dužnosti, a na prijedlog odgovornog liječnika, ili na zahtjev zadržane osobe, njezinog skrbnika kao i Povjerenstva za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima odlučiti o otpustu osobe iz zdravstvene ustanove.

(5) Prisilno smještena osoba može biti otpuštena iz zdravstvene ustanove i prije isteka sudom propisanog roka, na zahtjev zadržane osobe, njezinog skrbnika ili Povjerenstva za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima, ako se utvrdi da se njezino zdravstveno stanje poboljšalo u tolikoj mjeri da su prestali razlozi za daljnji prisilni smještaj. O ovoj odluci se obavješćuje sud.

Članak 30

(Program psihosocijalne potpore)

(1) Kada u slučajevima propisanim ovim zakonom osobu s mentalnim poremećajima treba otpustiti iz zdravstvene ustanove, a ona zbog svojeg psihofizičkog stanja i uvjeta u kojima živi nije sposobna brinuti se o sebi niti ima osobe koje su po zakonu dužne i mogu se brinuti o njoj, premjestit će se iz zdravstvene ustanove u socijalnu ustanovu ili uključiti u program psihosocijalne potpore.

(2) O premještanju iz stavka 1 ovog članka zdravstvena ustanova obavijestit će odmah sud koji je donio odluku o prisilnom smještaju ili o otpustu, kao i ovlašteni organ skrbništva.

Članak 31

(Priprema za otpust prisilno smještenih osoba)

Prisilno smještenim osobama zdravstvena ustanova može odobriti privremeno izbivanje ili izlazak iz zdravstvene ustanove ukoliko se ukaže potreba za medicinskim tretmanom ili potreba za procesom socijalizacije, koji su nužni da bi pacijenta pripremili za njegov otpust.

POGLAVLJE VI

Članak 32

(Mjere sigurnosti i zaštitne mjere)

(1) Počinitelju koji je počinio kazneno djelo ili prekršaj u stanju neuračunljivosti ili bitno smanjene uračunljivosti sud će u kaznenom, odnosno prekršajnom postupku izreći mjeru sigurnosti ili zaštitnu mjeru,

sukladno odredbama Kaznenog zakona Brčko distrikta BiH, odnosno Zakona o prekršajima Brčko distrikta BiH.

(2) Izvršenje mjere sigurnosti i zaštitne mjere iz stavka 1 ovog članka, provodi se sukladno Zakonu o izvršenju kaznenih i prekršajnih sankcija Brčko distrikta BiH.

Članak 33

(Izvješćivanje suda o provođenju mjera)

Zdravstvena ustanova koja primijeni mjeru obveznog liječenja i čuvanja ima obvezu da svakih šest mjeseci procjenjuje stanje psihičkog zdravlja osobe i o tome izvješćuje sud koji je izrekao mjeru.

POGLAVLJE VII

Članak 34

(Fizička sila)

(1) Fizička sila u zaštiti osoba s mentalnim poremećajima primijenit će se u zdravstvenoj ustanovi samo kada je to jedino sredstvo da se ta osoba spriječi da svojim napadom ne ugrozi život ili zdravlje druge osobe ili svoj život ili zdravlje ili nasilno uništi ili ošteti tuđu imovinu.

(2) Fizička sila će se primijeniti samo u mjeri i na način koji je nužan radi otklanjanja opasnosti izazvane napadom osobe s mentalnim poremećajima.

(3) Primjena fizičke sile smije trajati samo dok je nužno da se ostvari svrha iz stavka 1 ovog članka.

(4) Odluku o primjeni fizičke sile ili izdvajanja iz članka 48 ovog zakona donosi psihijatar, te nadzire njenu primjenu.

(5) Trajanje primjene fizičke sile ne može biti dulje od četiri sata, osim u posebnim slučajevima kada psihijatar procijeni da je nužna dulja primjena fizičke sile.

(6) U iznimnim slučajevima psihijatar može donijeti odluku o produžetku primjene fizičke sile, a ne duljem od četiri sata, odnosno u posebnim slučajevima ne dulje od vremena nužnog da se ostvari svrha primjene fizičke sile.

(7) Kada zbog iznimne žurnosti nije moguće čekati da odluku donese psihijatar, odluku o primjeni fizičke sile ili izdvajanja može donijeti doktor medicine, medicinska sestra - tehničar, koji su dužni o tome odmah obavijestiti psihijatra koji će odlučiti o njenoj daljnjoj primjeni.

(8) Kod uporabe fizičkog obuzdavanja ili pri uporabi stezulje kod osobe s mentalnim poremećajima obvezno je osigurati stalno praćenje tjelesnog i mentalnog stanja te osobe od stručnog medicinskog osoblja.

Članak 35

(Upozorenje na primjenu fizičke sile)

(1) Prije nego što se na nju primijeni fizička sila, osoba će, ako je to s obzirom na okolnosti slučaja moguće biti na to upozorena.

(2) Razlozi, način i mjera primjene fizičke sile te ime osobe koja je donijela odluku o njenoj primjeni obvezno se upisuju u liječničku dokumentaciju.

(3) Roditelji malodobne osobe s mentalnim poremećajima ili zakonski zastupnik ili skrbnik osobe s mentalnim poremećajima obavijestit će se o primjeni fizičke sile ili izdvajanja.

Članak 36

(Postupanje Policije)

(1) Ovlaštene službene osobe Policije dužne su na poziv doktora medicine pružiti pomoć zdravstvenim radnicima pri savladavanju tjelesnog otpora osobe iz članka 17 ovog zakona, ali samo dok ta osoba pruža tjelesni otpor te dok se ne osigura zbrinjavanje i otklanjanje neposredne opasnosti te osobe.

(2) Kada postoji neposredna opasnost da će osoba s mentalnim poremećajima svojim ponašanjem u zdravstvenoj ustanovi napasti na život ili tijelo neke osobe ili otuđiti, uništiti ili teže oštetiti imovinu te ustanove, službene osobe Policije dužne su na poziv zdravstvenog radnika zdravstvene ustanove žurno pružiti odgovarajuću pomoć.

(3) Osoba koja je uputila poziv iz stavaka 1 i 2 ovoga članka dužna ga je naknadno u pismenom obliku obrazložiti te to obrazloženje uložiti u liječničku dokumentaciju.

POGLAVLJE VIII

Članak 37

(Povjerenstvo za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima)

(1) Povjerenstvo za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima osniva se na razini Brčko distrikta BiH za zdravstvenu ustanovu i nezdravstvenu ustanovu (zatvor, pritvor).

(2) Povjerenstvo za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima prati provođenje zaštite osoba s mentalnim poremećajima neovisno od toga da li su dragovoljno smještene, prisilno zadržane ili prisilno smještene u zdravstvenoj ustanovi.

(3) Povjerenstvo za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima se sastoji od predsjednika i tri člana, i to: neuropsihijatar/psihijatar, socijalni radnik, diplomirani pravnik i psiholog. Predsjednik je obvezno neuropsihijatar/psihijatar i ne može biti zaposlen u službi ustanove nad kojom se vrši kontrola.

(4) Organizaciju, rad i financiranje rada Povjerenstva iz stavka 1 ovog članka propisuje gradonačelnik, na prijedlog voditelja Odjela za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta.

(5) Troškovi za rad Povjerenstva iz stavka 1 ovoga članka, padaju na teret zdravstvene ili nezdravstvene ustanove u kojoj se vrši kontrola.

(6) Na sve članove Povjerenstva se primjenjuje obveza čuvanja profesionalne, odnosno službene tajne sukladno članku 13 ovoga zakona.

Članak 38

(Zadatci Povjerenstva za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima)

(1) Povjerenstvo za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima ima sljedeće zadatke:

- a) unapređivati postupanje prema osobama s mentalnim poremećajima;**
- b) pratiti provođenje postupaka propisanih ovim zakonom i predlagati zdravstvenoj ustanovi i ovlaštenom organu uprave mjere za otklanjanje uočenih nezakonitosti;**
- c) pratiti poštivanje ljudskih prava i sloboda i dostojanstva osoba s mentalnim poremećajima;**
- d) po vlastitoj procjeni ili na prijedlog treće osobe ispitivati pojedinačne slučajeve prisilnog zadržavanja ili prisilnog smještaja u zdravstvenu**

ustanovu, odnosno smještaja djece, malodobnih osoba, osoba lišenih poslovnih sposobnosti te punodobnih osoba koje nisu sposobne dati pristanak;

- e) primati prigovore i pritužbe osoba s mentalnim poremećajima, njihovih zakonskih zastupnika, članova obitelji, opunomoćenika, trećih osoba ili organa skrbništva te poduzimati potrebne mjere;
- f) predlagati ovlaštenom sudu donošenje odluke o otpustu iz zdravstvene ustanove;
- g) sagledavati uvjete rada u zdravstvenim ustanovama i predlagati mjere za njihovo poboljšanje.

(2) Povjerenstvo za zaštitu osoba s mentalnim poremećajima zasjeda jedanput mjesečno a najmanje jedanput u šest mjeseci, te podnosi izvješće Odjelu za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH, o svom radu i predlaže mjere za unapređivanje djelatnosti zaštite i liječenja osoba s mentalnim poremećajima.

POGLAVLJE IX

Članak 39

(Zdravstveno-inspekcijski nadzor)

Zdravstveno-inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona obavlja zdravstveni inspektor na osnovi ovlasti utvrđenih Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 40

(Istraživački projekti)

Odjel za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH odobrava i nadzire istraživačke projekte koji se provode u zdravstvenim ustanovama.

POGLAVLJE X

Članak 41

(Kaznene odredbe)

Pravna osoba će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM ako:

- a) pregleda ili podvrgne osobu s mentalnim poremećajima liječničkom postupku bez prethodnog valjanog pristanka, suprotno člancima 6 i 7 ovog zakona;
- b) osobi s mentalnim poremećajima ometa ili uskraćuje prava iz članka 8 ovog zakona;
- c) u liječenju osoba s mentalnim poremećajima postupi suprotno članku 11 ovog zakona;
- d) poduzima biomedicinska istraživanja nad osobama s mentalnim poremećajima suprotno članku 12 ovog zakona;
- e) povrijedi obvezu čuvanja profesionalne, odnosno službene tajne suprotno članku 13 ovog zakona;
- f) vodi i postupa s medicinskom dokumentacijom suprotno članku 14 ovog zakona;
- g) dragovoljno smjesti osobu s mentalnim poremećajima suprotno članku 17 ovog zakona;
- h) o prisilnom zadržavanju osobe ne obavijesti ovlašteni sud u roku od 24 sata od donošenja odluke o prisilnom zadržavanju, suprotno člancima 21 i 22 ovog zakona;
- i) u roku od 7 dana prije isteka trajanja prisilnog smještaja ne zatraži od suda donošenje rješenja o produženom prisilnom smještaju osobe, suprotno članku 25 ovog zakona;
- j) ne otpusti osobu s mentalnim poremećajima istekom trajanja prisilnog smještaja određenog u rješenju suda, suprotno članku 29 stavak 3 ovog zakona;
- k) ne otpusti osobu po rješenju suda kojim se određuje prijevremeni otpust, suprotno članku 29 stavci 4 i 5 ovog zakona;
- l) zlouporabi ovlasti iz članka 34 ovog zakona.

TREĆI DIO

Članak 42 (Završne odredbe)

Voditelj Odjela za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta dužan je propisati formulare, za koje je ovlašten po odredbama ovog zakona, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 43 (Stupanje na snagu)

Ovaj zakon (po usvajanju) će stupiti na snagu 8. (osmog) dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

**Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
СКУПШТИНА БРЧКО
ДИСТРИКТА**

**Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
SKUPŠTINA BRČKO DISTRIKTA**

**Broj: 0-02-022-2/06
Brčko, 25. siječanj 2006. godine**

**PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA
BiH**

Prof. dr. Milan Tomić